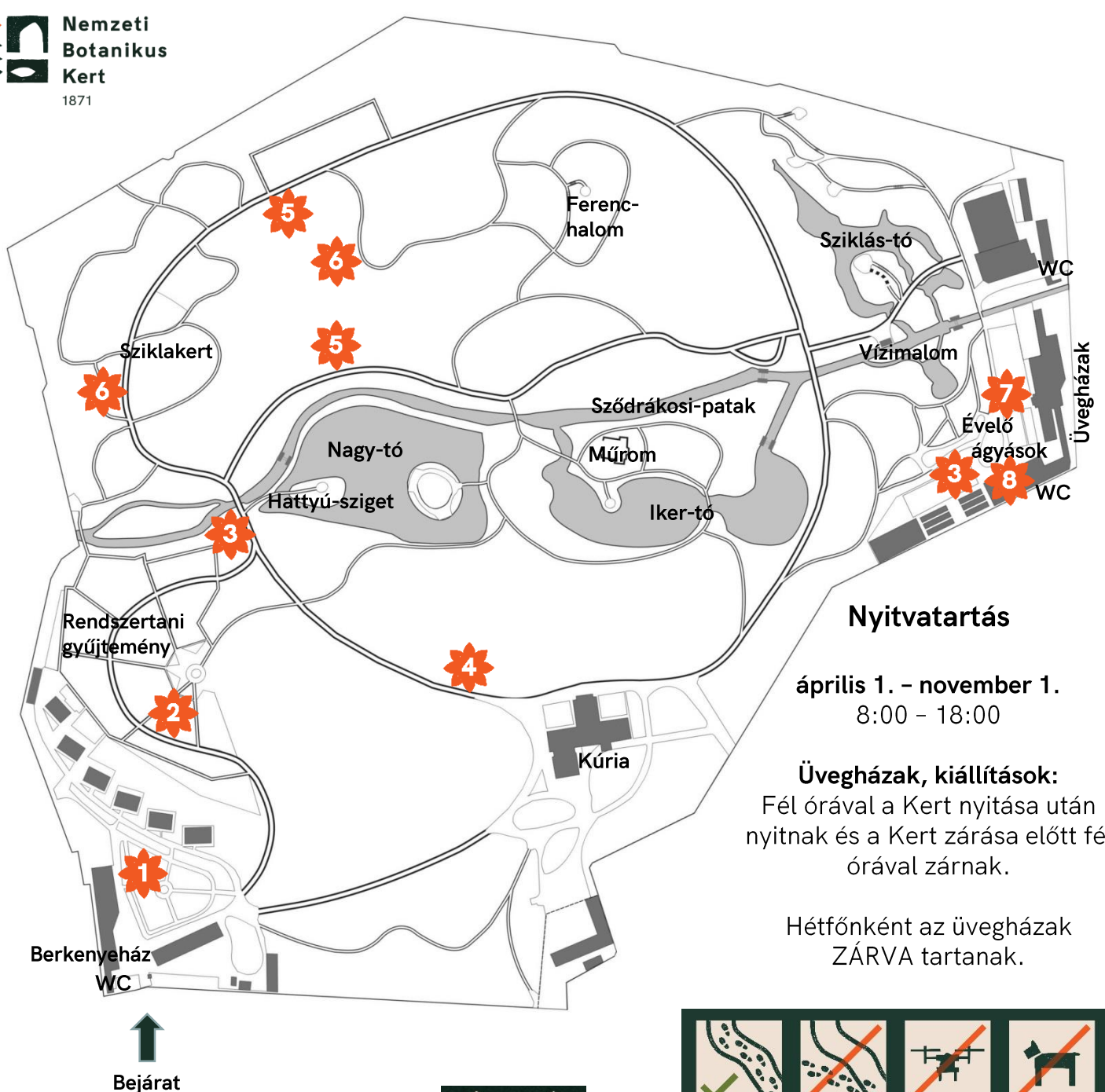

A hónap érdekességei

Nemzeti Botanikus Kert
Vácrátót

Kerti nőszirm (*Iris x germanica*)

Nyitvatartás

április 1. – november 1.
8:00 – 18:00

Üvegházak, kiállítások:
Fél órával a Kert nyitása után
nyitnak és a Kert zárása előtt fél
órával zárnak.

Hétfőnként az üvegházak
ZÁRVA tartanak.

 Térképes útmutatónk abban segít, hogy az aktuálisan virágzó fajok, vagy más időszakban látnivalók közül néhányat könnyedén megtaláljon Kertünkben.

Köszönjük, hogy az utakon maradnak!

www.botanikuskert.hu

Pünkösdi hava. Virágnyílásban a leggazdagabb, időjárás szempontjából a legkellemesebb hónap kertünkben a május. A talaj vízkészlete megfelelő ettől függetlenül igaz a mondás, hogy a májusi eső aranyat ér. Erre gondoljunk, ha esernyővel sétálunk a kertben. Az enyhe télnek is köszönhetően, az ideai virágpompa különösen gazdag.

1 A **bőrlevelű korallberkenye** (*Photinia serratifolia*) örökzöld díszcserjénk egyik legszebbike. Télen fűrészesen fogazott, fénylő sötétzöld, világosabb fonákú, bőrnemű levelei tűnnek fel. Tavasszal bronzos friss kihajtásai s ernyős virágzatba tömörülő krémfehér virágai gyönyörködtetnek. Őshazája Délkelet-Ázsia, lombos erdőkben, útszéleken lejtőkön fordul elő. Kemény, nehéz fája kisebb bútorok és tárgyak faragására alkalmas. Fiatal hajtásait a késői fagyok károsíthatják. A tavalyi kedvező időjárásnak köszönhetően a kertünkben lévő példányok idén gazdagon virágoznak.

2 A Rendszertani Gyűjteményben a kutyatejfélék (*Euphorbiaceae*) ágyásában teljes pompájukban virítanak a **kutyatejek** (*Euphorbia*). Tejnedves növények, „viráguk” igazából egy bonyolult szerkezetű, átalakult virágzat, az ún. cyathium, mely csupasz virágokból áll. A látszólag csészeszerű virágtakaró tulajdonképpen 5 összenőtt fellevelekből áll, ezen belül egy termő és sok porzó található, melyek egy-egy csupasz termős ill. porzós virág. A cyathiumok általában álnyírs virágzatot alkotnak. Az óvilági, száraz, sivatagos területeken is élnek kutyatejek, ezeket a pozsgás, húsos levelű, kaktuszokra emlékeztető növényeket a kaktusz- és pozsgásházban tekinthetjük meg.

3 A Rendszertani gyűjteményből kiérve a **moszani abélia** (*Abelia mosanensis*) citromosan jázminos illata csapja meg orrunkat. Észak- és Dél-Koreában őshonos, 1,5 m magas, félörökzöld, nagyon dekoratív cserje, ami tavasszal illatos virágözönével, később leveleivel díszít. A nemzetséget (*Abelia*) Dr. Abel Clarke (1789-1826) angol orvos, természettudósról nevezték el, aki Kínában járva (1816-1817-ben) az *Abelia chinensis* példányait és

magjait gyűjtötte. A legmegfelelőbb hely a növény számára a napos, esetleg enyhén félárnyékos fekvés, talajban pedig az átlagos, üde, jó vízelvezetésű, esetleg enyhén savanyút kedveli.

4 Vigyázó Sándor mellszobra mellett már messziről feltűnik a **redős bangita** (*Viburnum plicatum*) egy pompás fajtája. Vízszintes ágrendszerű lombhullató cserje, mely nem nő 2-3m-nél magasabbra, de szélessége meghaladja a magasságát. Neve beszédes, élénkzöld levelei ugyanis redősek. A latin szó (plicata) jól ismert az öltözködéstörténetből, a pliszírozott ruhák, szoknyák, melyek egyik változata a rakott szoknya, már az ókori Egyiptomban és Babilonban is kedveltek voltak. Tavasszal lapos bogernyő virágzatai teljes hosszában elborítják a vesszőket. Hófehér virágai közül különösen a virágzat szélén ülő, 6-8 cm-es meddő virágok feltűnőek. Hazája Kelet-Ázsia lombos erdeiben van. A kertkultúrában számtalan szép fajtája van forgalomban.

5 A kert magasabb részein, a cserjék és fák közti kis tisztásokon most nyílik a **ligeti habszegfű** (*Silene italica* ssp. *nemoralis*) és a **mezei zsálya** (*Salvia pratensis*). A habszegfű fehér, kéthasábú, krémfehér szirmú virágai, magas, de törékeny termete és a csipkés levelű, ibolyakék, ajakos virágú zsálya tavaszi hangulatot varázsol a kaszátlan területekre. Mindkét faj azok közé a növények közé tartozik, melyeket nem vetettünk vagy ültettünk a botanikus kertbe, hanem a hazai, természetes növényzet része. A **ligeti habszegfű** az erdőssztyepek növénye, száraz réteken, bokorerdőkben őshonos az Északi-középhegységben és a Villányi-hegységben, a **mezei zsálya** sztyeppréteken és kaszálóréteken gyakori szerte a Kárpát-medencében.

6 A kertben több helyen fehérlik egy különleges fa a **kínai hófehélyfa** vagy **rojtosfa** (*Chionanthus retusus*), mely az olajfafélék családjának (*Oleaceae*) tagja, a fagyfa, a kőris, az olajfa és az orgona igen távoli rokona. Nagy bokor vagy gömbölyded koronájú, 8-20 méter magasra növő fa. Tojásdad átellenes állású levelei változatos alakúak, tojásdadok, kerekdedek, hosszúkásak, de

leggyakrabban lekerekített vagy tompa csúcsúak, erre utal a neve is (retusus = tompa). Virága hófehér, illatos, késő tavasztól tömegesen nyílik. A virágokat négy, ritkán öt, 1-1,5 cm hosszú, keskeny, szalagszerű szirm alkotja. A kínai rojtosfa eredeti ter-mőhelye Nyugat-Kínára és a közép-kínai tartományok-ra terjed ki. A természetben még Tajvanon, Dél-Koreában és Japán két tartományában fordul elő. Kemény, tömör fájából bútorkat készítenek, fiatal levelei megszáritva kellemes illatúak, teahelyettesítő-ként használatosak. A magvaiból sajtolat olajat finomabb szappanok gyártásánál használják.

7 A Kaktusz- és Pozsgásház előtt lévő virágágyakban a szivárvány minden színében pompáznak a **kerti nőszirm** (*Iris x germanica*) különböző fajtái. A görög mitológiában Írisz az istenek és az emberek közötti hírvívő. Különleges változatossága és elegáns megjelenése miatt az írisz név (szivárvány) tökéletesen illik erre a növényre. Ami a különböző fajokban közös, az a jellegzetes virágzat, amely sok művészt megleltetett már. A virágok 6 szirmmal rendelkeznek, 3 szirm felfelé áll, 3 pedig vízszintes vagy lehajló. Kertünk több pontján is találhatók nőszirmok. A patak partján a **sárga nőszirm** (*Iris pseudacorus*) nyílik, a Sziklakert és az Évelőágyak mellett a Rendszertani gyűjteményben a nőszirmfélék (*Iridaceae*) ágyásában is számos további fajtát találkozhattunk.

8 A Kaktusz- és Pozsgásház újvilági csarnokában most nyílnak Amerika legnépszerűbb szárazságtűrő növényei, a kaktuszok. Egyik legváltozatosabb és legnépszerűbb nemzetségük a **szemölcskaktuszok** (*Mammillaria*), lassú növekedésű, gömbös vagy rövid oszlopos hajtásai magánosan vagy csoportosan fejlődnek. Onnan kapták nevüket, hogy podáriumai (levélpárnái) megnövekedve emlőbimbóhoz (mamilla) kezdenek hasonlítani. Viszonylag kicsi, de látványos virágaik az előző évi hajtásrészekben, a mamillák hónaljában nőnek, gyakran több soros virágkoszorút alkotva. Sok, apró maggal teli, pirostól a sárgáig változó színű, hosszúkás terméseik is mutatók.